

Parlen Carles Benítez i Macià Manera

“Terra Lliure encara existeix”

Carles Benítez i Macià Manera són dos presos independentistes que acaben de sortir en llibertat, després de passar uns quants anys entre reixes, acusats de pertànyer a Terra Lliure. I neguen precisament la dissolució d'aquesta organització, en aquesta conversa amb EL TEMPS.

Macià Manera, nascut a Mallorca fa 28 anys, fa poques hores que ha deixat la presó de Lleida. N'ha sortit al matí en llibertat provisional i, a la tarda, ja és a Barcelona per a parlar amb nosaltres. A la conversa, hi ha estat convocat també Carles Benítez, de 35 anys, que ha obtingut la provisional fa pocs dies. Tots dos van ser detinguts l'any 89, acusats de pertànyer a Terra Lliure i d'haver realitzat diversos atemptats. Gairebé tres anys després són al carrer, un carrer molt diferent del que ells van conèixer, no per les obres olímpiques, sinó per l'evolució de l'independentisme. D'això i d'altres coses, n'han parlat. No han canviat i continuaran lluitant.

—*¿Com han viscut la presó? ¿Quines han estat les condicions de vida?*

BENITEZ: Bé, a nosaltres, ens va tocar entrar a l'època més dura...

MANERA: Sí, sí, era quan es començava a aplicar la política de dispersió dels presos polítics, que en principi anava enfocada als bascos, però que de rebot ens va afectar a tots. Nosaltres vam tenir la sort que no ens van treure d'Alcalá Meco, però ens van dispersar per diferents mòduls.

BENITEZ: Arran de l'atemptat d'ETA contra funcionaris de presons d'Alcalá Meco, es van acabar les comunes. Va començar la dispersió i tot un seguit de millores que s'havien aconseguit amb el pas dels anys van quedar suprimides.

—*¿Com definirien la política penitenciària del govern espanyol envers els presos polítics?*

BENITEZ: D'entrada, no els reconeixem com a polítics. Amb la seva política miren que el pres es despengi de la seva organització i iniciï el camí de la reinserció. T'aital·la, lluny de la teva família, lluny dels teus companys, de la teva organització, de manera que ja no pots organitzar-te per lluitar i aconseguir una sèrie de millores. La repressió també cau sobre la nostra família i

els éssers més estimats.

MANERA: La nova política el que cerca és d'exterminar els presos, tant físicament com psicològicament. Condemnen no solament el pres sinó també la família, que sovint ha de fer set-cents o vuit-cents quilòmetres per veure el fill. El govern cerca que la família també incideixi en el pres perquè abandoni.

—*¿Què és el pitjor de la presó?*

MANERA: Uf...! El fet d'estar a la presó és el més negatiu que et pot passar. Pots trobar-hi certes coses positives, però molt poques.

—*Des de l'atemptat d'ETA contra els funcionaris de presons, ¿què ha canviat?*

BENITEZ: Abans els funcionaris ni entraven al mòdul, complien, però passaven molt de la gent. En canvi, des que va començar la dispersió, t'estan més a sobre. Quan al 89 es va fer la vaga de fam per protestar contra les condicions de la presó, els presos ens vam negar a fer els recomptes i els funcionaris entraven dins les cel·les i començaven a maltractar-nos. Amb la dispersió se senten més forts.

—*¿Com ha anat la comunicació amb l'exterior, amb la família, amb els amics...?*

MANERA: Hem passat dues èpoques. Al principi, per visites, no temem problemes. Després va arribar una ordre de la direcció general que prohibia les visites d'amics, i si volien entrar havien de fer una instància. Aquesta instància, trigaven dos mesos a autoritzar-la o denegar-la, sense cap criteri lògic, buscant el pique entre els mateixos presos, si a un li autoritzaven més visites que a un altre.

BENITEZ: Des del 90 fins que em van portar a Lleida (final del 91) no em van donar cap visita. Els que són a Alcalá Meco encara les tenen prohibides. Els trasllats ajudarien a millorar aquesta situació, però dels compromisos que va prendre el conseller Bassols arran de la darrera vaga de fam, no en sabem res. Sabem que

ha anat a Madrid a fer gestions, però encara ens ha de dir com van anar.

—*Tot i que hi ha una dispersió geogràfica, no es pot parlar tampoc d'un col·lectiu unit políticament. ¿Es impossible aquesta unitat política?*

BENITEZ: D'entrada, la cosa també s'ha de mirar des del carrer. Al carrer, d'ençà del 86, hi ha hagut una colla de divisions en l'independentisme que han afectat directament la presó.

MANERA: A més, a la presó es noten més. Allà, qualsevol problema del carrer es multiplica. Però el pitjor que ha passat és que hi havia presos que s'identificaven més amb el seu partit que no amb l'organització [Terra Lliure].

—*¿La manca d'unitat fa que els presos rebin menys solidaritat?*

MANERA: Sí, clarament. Si vas unit, es poden fer més coses i, si estàs dividit, la feina arriba menys.

BENITEZ: La divisió dins l'independentisme combatiu s'ha multiplicat dins la presó i ha fet que la solidaritat amb els presos polítics catalans disminuís fins a tocar mínims.

—*¿La divisió del MDT va ser el final de Terra Lliure?*

MANERA: Terra Lliure no ha desaparegut, existeix. La seva capacitat operativa ha minvat, però Terra Lliure existeix i existirà mentre el poble català no sigui lliure de decidir. Sempre hi haurà gent disposada a lluitar.

—*Però si més no ¿accepten una crisi en aquest àmbit?*

BENITEZ: Hi va haver una tercera assemblea de l'organització —això ha sortit als diaris—, en la qual hi havia uns punts mínims, i si hi hagués hagut voluntat per part de les organitzacions polítiques, s'haurien evitat totes aquestes divisions. Després hi va haver una quarta assemblea, que ha creat tot un marc de confusions que encara sofrem. Un dels grans errors dins l'independentisme combatiu és que alguna gent

no ha sabut valorar quina és la funció de l'organització armada dins el moviment d'alliberament nacional. Els partits han buscat una falsa hegemonia, que ha dut fins i tot a enfrontaments al carrer, com els del Fossar de les Moreres l'any 88, jugant amb el nom de l'organització, supeditant-la als interessos partidistes, i fins i tot personals, com és el cas d'alguna gent que s'ha desmarcat de l'independentisme combatiu utilitzant el nom de l'organització per buscar una sortida airosa.

—¿Desautoritzen la dissolució de Terra Lliure que va anunciar Pere Bascompte?

BENITEZ: No es tracta de desautoritzar o no. Hi ha hagut una gent que sense comptar amb els presos ha fet uns documents d'un dia per altre amb el nom de Terra Lliure, dient que s'identifiquen amb ERC.

MANERA: Una de les parts fonamentals de l'organització són els presos, i en tot debat que es faci, els presos hi han de participar. Jo encara no sé quin document s'ha debatut. Els presos vam saber el que va passar per la premsa. Supòs que de la mateixa manera que nosaltres no hi participàrem, hi va haver molts companys del carrer que tampoc.

BENITEZ: La tercera assemblea és l'única vàlida i l'única que reconeixem.

—¿Si Bascompte no va disoldre Terra Lliure, per què no actua?

BENITEZ: Cada organització sempre ha tingut alts i baixos, i en aquests moments deu estar en el segon cas. Però com a referent, amb vista a generar un impuls en l'alliberament nacional, encara existeix.

MANERA: Pot ser que en aquests moments la capacitat operativa sigui mínima, però jo crec que com a organització encara existeix.

—Durant els darrers temps ¿van rebre alguna visita oferint la reinserció?

MANERA: Després de tot allò d'en Pere Bascompte, a Alcalá Meco vam tenir dues visites. Primer van venir Jaume René i Jordi Vera per veure si els presos ens volíem apuntar al carro d'ERC o no. Després hi va haver una segona visita, amb en René i en Carod-Rovira, per intentar el mateix, amb la condició que havíem d'abandonar la lluita armada. Supòs que volien que donàssim validesa al document d'en Pere. Abans ja hi havia hagut unes converses amb Àngel Colom, però jo no vaig participar-hi.

BENITEZ: Colom ens va comunicar que si estàvem disposats a lluitar per via pacífica i democràtica, ells prenién el compromís de parlar amb qui fos per assegurar-nos la llibertat. Va quedar que no i les converses es van trencar. Després va venir l'autodis-

"Un dels errors de l'independentisme combatiu és d'haver mitificat les persones que han fet lluita armada."

JORDI MORERA

solució que promogué Bascompte i els presos del meu mòdul vam decidir de no veure ningú per a evitar una manipulació posterior de les converses. Aquesta gent va amb bastant de mala llet; tu dius A i després diuen que has dit B.

—¿Per vostès no és vàlid l'independentisme d'ERC?

BENITEZ: D'entrada, amb una gent que es diu independentista i que, durant una campanya electoral en què hi ha una gent que fa vaga de fam per demanar el trasllat dels presos a Catalunya, no en diu res ni se'n preocupa, no m'hi puc identificar.

MANERA: Independentista, se'n pot dir qualsevol. A mi m'agradaria saber la fórmula màgica per a aconseguir la independència pacíficament, però en el marc actual és impossible.

BENITEZ: A més, vull recordar que quan ens van traslladar, al Macià i a mi, les primeres declaracions d'en Colom van ser que l'estat o la Generalitat s'havia equivocat, perquè nosaltres no havíem renunciat a la lluita armada. Va denunciar el nostre trasllat i va dir que només defensaria els presos que acceptessin la via institucional, pacífica i democràtica, que no sé què vol dir, perquè democràtics, ho som tots. Quan hi ha un estat que et nega els drets democràtics, has de defensar-te.

—ERC ha tingut un èxit electoral i l'independentisme "combatiu" passa un mal moment, per dir-ho d'alguna manera...

MANERA: Mentre l'independentisme continuï dividit i no sigui capaç de fer una reflexió sobre totes les crisis que ens han portat a la destrucció, no es podrà crear res ni tirar endavant. En aquests moments,

l'únic independentisme que hi ha, hem de ser seriosos, és el d'ERC.

BENITEZ: Estic d'acord que hi ha d'haver una autocrítica de totes les organitzacions de l'independentisme combatiu. D'altra banda, no crec que sigui negatiu que ERC tingui onze diputats, però si els té, és perquè hi ha hagut un treball des de l'any 78 en què molta gent vam iniciar un combat en un moment en què ser independentista volia dir ser boig. Gràcies al treball de gent com la Crida, Terra Lliure i d'una sèrie d'organitzacions independentistes, ara hi ha una gent que pot collir-ne els fruits.

—¿Encara confien a refer la unitat?

MANERA: És que si no hi ha unitat, no anirem enlloc. Ja comença a ser hora que l'independentisme combatiu sigui un poc seriós i doni la imatge que vol crear país i no destruir país.

—¿El fet que rebí més suport l'independentisme pacífic que el combatiu els és indiferent?

MANERA: L'únic que fa un discurs que pugui arribar a amplis sectors de la societat és ERC, perquè l'independentisme combatiu no existeix.

BENITEZ: Jo diria que sí, que existeix.

MANERA: Existir, existeix, però la seva capacitat és mínima.

BENITEZ: Existeix, però té el problema que no es projecta i que no es pot comptabilitzar en vots. S'ha d'iniciar un procés i aglutinar tota una sèrie de gent que hi eren i que ara donen suport a altres opcions.

—¿Els cinc mil vots de Catalunya Lliure no comptabilitzen?

BENITEZ: ¡Home, siguem realistes! Primer ens hem d'asseure tots i dir:

Senyors, hem comès errors. El procés d'alliberament nacional ha d'aglutinar molts altres sectors. Si cada grupet va per la seva banda utilitzant persones i repetint els mateixos errors dels últims anys, no en tindran cinc mil, en tindran dos-cents.

—¿Què vol dir utilitzant persones?

BENITEZ: Un dels errors de l'independentisme combatiu és d'haver mitificat les persones que han fet lluita armada. Ha estat una mitificació buida, sense un treball polític al darrere. Ara, que Catalunya Lliure tingui cinc mil vots no vol dir que l'independentisme combatiu no existeixi.

—¿Creuen que Terra Lliure també va ser utilitzada interessadament?

MANERA: Després del 85, dins l'organització es van perdre els papers. Els grups polítics la utilitzaven més per al seu suport que no per a fer lluita armada de veritat.

—¿Què se sent quan se surt en llibertat?

MANERA: Realment encara no ho sé, perquè encara fa poc temps, que sóc lliure. Se senten moltes coses. Començaré a fer el que tenc ganes de fer i no el que digui el funcionari. He fugit de les quatre parets.

BENITEZ: Tot i que puguem estar aquí, parlant tranquil·lament, i que puguem caminar tranquil·lament pel carrer, la llibertat no és total. No és total, perquè encara queda gent a la presó i fins que no aconseguim que surtin, no podem parlar de llibertat total. Si Catalunya continua sent una nació oprimida, continuaran havent-hi presos, perquè la lluita és llarga.

—¿Continuaran lluitant?

BENITEZ: Em penso que ha quedat clar, ¿no?

Oriol Malló / Pere Martí